

Становище

от доц. д-р Теодора Бориславова Тошова

Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, Българска академия на науките

по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ по професионално направление 4.3. Биологически науки, научна специалност „**Екология и опазване на екосистемите**“, за нуждите на ИГ „Фауна, таксономия и екология на безгръбначни животни“, секция „Биоразнообразие и екология на безгръбначните животни“, отдел „Животинско разнообразие и ресурси“, Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания (ИБЕИ), Българска академия на науките (БАН), обявен в бр. № 92 на Държавен вестник от 03.11.2023 г.

Становището е изготвено в изпълнение на Заповед № 112/28.12.2023 г. на Директора на ИБЕИ-БАН доц. д-р Владимир Владимиров.

Документи за участие в обявения конкурс за академична длъжност „доцент“ е подал единствен кандидат - **главен асистент д-р Теодора Мариус Теофилова** от ИБЕИ-БАН.

Д-р Теодора Теофилова завършва висшето си образование в Лесотехнически университет, гр. София с научни степени бакалавър през 2001 г. по специалност “Екология и опазване на околната среда” и магистър през 2004 г. по специалност “Селищна екология”. През 2014 г. след защита на дисертационен труд на тема “Състав и структура на карабидните съобщества (Coleoptera: Carabidae) в различни типове екосистеми от района на нос Емине”, разработен в Биологически факултет, СУ „Св. Климент Охридски“, придобива образователната и научна степен "доктор" по “Екология и опазване на екосистемите”. От 2015 г. досега е главен асистент в ИБЕИ, БАН.

Подадените материали са изготвени прецизно и те съдържат необходимите административни документи и публикации във връзка с конкурса. Те са в съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и правилниците за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности на БАН и ИБЕИ за приложение на този закон.

Извън публикациите, свързани с дисертационния труд (общо 4 броя) в обявения конкурс д-р Теодора Теофилова е представила общо 25 публикации, разпределени по групи както следва: 7 публикации в група с показатели В и 18 публикации в група с показатели Г.

Публикациите в групи с показатели В и Г са публикувани в научни списания, които са индексирани в базите с данни Web of Science и Scopus. Публикациите са разпределени по квартали както следва: 2 броя са в списанията ZooKeys и Diversity с първи квартал (Q 1), 1 брой - в Q2 (North-Western Journal of Zoology), 10 броя - в Q3 и 12 броя са в списания с Q4. От изброените по квартали статии 12 броя са публикувани в списания, които са индексирани само в Scopus (имат Scimago Journal Rank (SJR) и са без импакт фактор). Д-р Теофилова има 8 самостоятелните публикации (4 броя в Ecologia Balkanica, 3 броя в North-Western Journal of Zoology и 1 брой в Zoology and Ecology). В допълнение, тя е първи автор на 47 % от публикациите в съавторство с други учени.

Д-р Теофилова е представила списък от 34 цитирания в реферирани в световните мрежи Web of Science и Scopus списания. Двадесет и четири цитирания са в списания с импакт фактор, като тук включвам и цитиране на статия в Annales Zoologici (Print ISSN: 0003-4541) – през 2021 г. списанието има импакт фактор 0.990. Наукометричният h-index на кандидата в Scopus е 5.

Прегледът на представените от д-р Теофилова наукометрични показатели показва, че всички минимални изисквания за заемане на академичната длъжност "доцент" са изпълнени и надхвърлени - общо 105 точки за публикациите в индикаторна група В (минимално изискване 100 точки), 232 точки за публикациите в група Г (минимално изискване 220 точки), а броят на цитиранията е 34, което води до 68 точки в група Д (минимално изискване 60 т.). Тя е била ръководител на проект за фундаментални научни изследвания, финансиран от Фонд "Научни изследвания" на тема: "Проучване на фаунистичното разнообразие, оценка на състоянието и екосистемните услуги в различни типове моделни екосистеми в Сърнена Средна гора", договор № КП-06-М21/2 от 12.12.2018 г. Кандидатът е представил списък с информация за участие в 17 проекти на разнообразна тематика, финансирани от ФНИ, МОН, проекти в рамките на Програма BG03 Биоразнообразие и Екосистемни услуги и други, изготвил е експертизи по договори с различни въложители (общо 10 бр.), списък с рецензии на статии в реномирани научни списания, участвал е в 42 научни форума.

Научните приноси на кандидата са основно върху фауната и екологията на бръмбарите бегачи от сем. Carabidae, но има и редица приноси за други групи животни. Те могат да бъдат обобщени накратко в следното:

Фаунистични приноси:

Самостоятелно или в съавторство са съобщени нови таксони:

- Нови за фауната на България твърдокрили насекоми: три вида от сем. Carabidae - *Amblystomus rectangulus* Reitter, 1883 (уловен в района на с. Зелениково, Сърнена Средна гора), *Anthracus insignis* Reitter, 1884 (уловени с живачна лампа в резерват „Сребърна“) и *Carabus bessarabicus* Fischer von Waldheim, 1823 (регистриран в Чепън планина); един вид от сем. Chrysomelidae - *Lilioceris faldermanni* (Guérin-Méneville, 1829) (наблюдения на възрастни индивиди върху *Fritillaria pontica* Wahlenb – ново хранително растение; Западни Родопи, Сакар и южно Черноморско крайбрежие); един вид от сем. Dytiscidae - *Deronectes fairmairei* (Leprieur, 1876) (ПП „Българка“); семейство Cerophytidae Latreille, 1834, род *Cerophytum* Latreille, 1809 и съответно вида *C. elateroides* (Latreille, 1804) (Сърнена Средна гора) и двукрили насекоми - един род *Stenochironomus* Kieffer, 1919 и един вид *Cladotanytarsus lepidocalcar* Krüger, 1938 от сем. Chironomidae.
- Нови за фауна на Румъния – два вида бегачи: *Brachinus (Brachynidius) bodemeyeri* Apfelbeck, 1904 (NW Vișoara) и *Microlestes apterus* Holdhaus, 1904 (N Călărași).

В резултат на целенасочени изследвания са получени данни за видовия състав на бегачите от разнообразни хабитати в различни части на България – Дунавска равнина, резерват „Сребърна“, Западни Родопи, Източни Родопи, Сакар, Пирин и др., като общо над 160 вида са съобщени като нови видове за съответните райони. Разширени са знанията за разпространението на сирфидни мухи, водни бръмбари и някои дребни бозайници в България.

Приноси с конзервационно значение:

Уточнени са находища на видове с конзервационно значение, което допринася за съхраняване на биоразнообразието. На базата на събраните данни са предложени конкретни мерки за отстраняване въздействието на фактори с отрицателно влияние и оптимизиране на екологичната обстановка и имат принос за изготвянето на Планове за управление на някои от изследваните територии. Установяването на редкия бръмбар бегач *Carabus bessarabicus* в България и ЕС от района на Чепън планина в резултат на

изследванията на кандидата ще спомогне за предприемане на мерки за негово опазване.

Екологични приноси

- Представени са оригинални данни за спектрите на жизнени форми на бръмбари бегачи от различни райони в България, екологичната структура по отношение на развитието на летателни крила и предпочитания към влажност; хабитатните предпочитания на някои видове бегачи.

- Получени са нови данни за екологичната структура на комплекси от сирфидни мухи в различни агроecosистеми и въздействието на пестициди.

- Оценени са хранителните предпочитания на видрата, *Lutra lutra* (L., 1758) (Carnovora: Mustelidae) и ушатата сова *Asio otus* (L., 1758) (Aves: Strigidae).

Уточняващи бележки по представените материали

Видът *Cryptochironomus supplicans* (Meigen, 1830) е съобщаван в България преди Subeva et al. (2019) от Uzunov et al. (2011).

Uzunov Y., Varadinova E., Yaneva I., Stoichev S., Vidinova Y. & Kumanski K. 2011. Long-term changes of the bottom Invertebrate fauna of the Mesta River in Southwestern Bulgaria. *Annuaire de l'Université de Sofia „St. Kliment Ohridski”, Faculte de Biologie* 99 (1 – Zoology): 33-52.

Статия номер 29 в списъка с публикации на кандидата (документ „06_Teofilova_papers“) не отговаря на pdf файла с конкретната статия. Като pdf е представена статия с номер 50, отнасяща се за *Phosphaenus hemipterus* (Goeze, 1777) (Coleoptera: Lampyridae), която в допълнителния списък статии, които не са обект на разглеждане в конкурса.

Уточняващите бележки не омаловажават приносите на кандидата.

Заклучение: Прегледът на представените документи и научната продукция на д-р Теодора Теофилова показва, че тя е активен и високо продуктивен учен с ясно очертан профил на изследванията в областта на екологията. Въз основа на изложеното, както и на моите лични впечатления от кандидата, убедено препоръчвам на членовете на Научното жури да подкрепят избора на **гл. ас. д-р Теодора Мариус Теофилова** за академичната длъжност „**доцент**“ по професионално направление 4.3. "Биологически науки", научна специалност "Екология и опазване на екосистемите".

28.02.2024 г.

София

/доц. д-р Теодора Тошова/